

תחזית לשנת 2013

אתגרים והזדמנויות לקראת 2013

גלובליים

✓ **התמודדות עם ביקושים ממותנים בשוקי היצוא המסורתיים** – היצואן הישראלי יאלץ להתמודד בשנה הקרובה עם נסיגה מתונה בתוצר גוש האירו¹, המהווה שוק יעד לכ- 30% מיצוא הסחורות הישראלי, לצד צמיחה מתונה יחסית, של כ- 2%, בארה"ב¹⁸, אליה מופנים כ- 24% נוספים מיצוא הסחורות.

✓ **ניצול הזדמנות להרחיב את היצוא לשווקים המתעוררים, הצפויים לצמוח בקצבים מהירים.** בחדירה לשווקים אלו טמון פוטנציאל צמיחה רב עבור היצואן הישראלי. כך, לדוגמא צפויה סין לצמוח בכ- 8.5%, הודו צפויה לצמוח בכ- 6%, וברזיל ומקסיקו צפויות לצמוח בכ- 3.5%¹⁸.

מקומיים

✓ **התמודדות עם האטה בביקושים המקומיים של הצרכנים הפרטיים** – בשנה הקרובה יתמודדו התעשיינים עם ירידה בנכונות הצרכנים להרחיב את רכישותיהם, זאת לנוכח השחיקה שחלה בהכנסתם הפנויה, בשל העלאות המיסים שנכנסו לתוקף בינואר 2013 (עליית מס ההכנסה לבעלי ההכנסות הבינוניות והגבוהות²), זאת לאחר העלאת המע"מ בספטמבר 2012, ולצד העלייה הצפויה בשיעור האבטלה, שתביא לריסון הלחצים להעלאות שכר.

נציין, כי למרות הגורמים המרסנים, עדיין צפויים התעשיינים ליהנות גם בשנה הקרובה מביקושים חזקים בשוק המקומי, זאת הודות לשילוב של מספר גורמים תומכים, בהם הריבית הריאלית האפסית שצפויה לשרור במשך גם בהמשך השנה³, העלייה בתיק הנכסים הפיננסיים שבידי הציבור, שצפויה להישמר ואולי אף להימשך, העלאת שכר המינימום שהתרחשה באוקטובר 2012, והרחבה הדרגתית של אוכלוסיית הנהנים מיישום חוק חינוך חנים לילדים בגילאי 3 – 4.

✓ **התמודדות עם האטה בביקושי המגזר העסקי** – על רקע הירידה בהיקף התחלות הבנייה בשנת 2012, צפויה בשנה הקרובה האטה בביקושי ענף הנדל"ן, אשר תשפיע על התעשיות המספקות מוצריהן לענף הבנייה. עם זאת, פרויקט הקמת עיר הבה"דים בדרום, אשר נמצא בשלביו הראשונים, צפוי להביא בשנה הקרובה לגידול ממוקד בביקושים לתעשיות בתחום התשתיות. פרויקט זה, מהווה בהזדמנות לתעשייה המקומית בכלל ובדרום בפרט.

✓ **התמודדות עם האטה בביקושי הממשלה** – הצורך הדחוף בריסון תקציבי מעלה חשש לפגיעה בהיקף הזמנות גופי הממשלה השונים מהתעשייה המקומית, לרבות חשש מקיצוץ בהזמנות מערכת הביטחון מהתעשייה.

¹ על פי תחזית הבנק העולמי, ינואר 2013.

² במסגרת צעדי האוצר לעמידה ביעד הגרעון בשנת 2013 יועלה מס ההכנסה לשכר העולה על 14,000 ש"ח בחודש ויוטל מס יסף לבעלי ההכנסות הגבוהות (מעל 800 אלף ש"ח בשנה).

³ לפי ההערכות הנגזרות משוק ההון תעמוד ריבית בנק ישראל בסוף 2013 על 1.5%, בעוד האינפלציה במהלך 2013 צפויה לעמוד סביב 2%, דהיינו באמצע תחום יעד המחירים של 1% עד 3%.

✓ התמודדות עם התייקרות עלויות הייצור לתעשייה הישראלית והשחיקה ברווחיות:

גידול בעלויות השכר – הקדמת העלאת הפרשות המעסיקים לביטוח לאומי על חלק השכר הגבוה מ- 60% מהשכר הממוצע ב- 0.6% לינואר 2013 (במקום ינואר 2014 כמתוכנן), תביא לגידול נוסף בהוצאות השכר של החברות. גידול זה, מתווסף לעדכון שכר המינימום שכבר בוצע ולהסכם שצפוי להיחתם בנושא עובדי קבלן בסקטור העסקי, אשר ימשכו כלפי את מעלה את רמות השכר במגזר העסקי כולו.

התייקרות מחירי התשומות - בשנת 2013 צפויה עלייה נוספת במחירי התשומות שבשליטת הממשלה, לרבות החשמל, הארנונה והמים.

✓ התמודדות עם תיסוף בשערו של השקל ביחס לדולר ולאירו, אשר יגרום לשחיקה ברווחיות היצואניות ובכושר התחרות שלהן:

במהלך שנת 2013⁴ צפוי תיסוף של קרוב ל- 4.5% בשערו של השקל ביחס לדולר (שע"ח של 3.61 ₪ לדולר בסוף 2013) ובשיעור של כ- 5.5% ביחס לאירו, זאת בין היתר על רקע תחילת אספקת הגז הטבעי.

✓ **למרות השחיקה הצפויה ברווחיות, הרי שהתעשייה המייצאת צפויה ליהנות מסביבת מס אטרקטיבית –** התעשייה המייצאת נהנית החל משנה זו מהפחתה נוספת בשיעורי מס החברות: שיעור המס ירד ל- 12.5% לחברות התעשייה המייצאות במרכז הארץ ול- 7% בפריפריה.

✓ **במקביל, צפויה חלק מהתעשייה ליהנות כבר השנה מהוזלה במחירי האנרגיה –** בהנחה שאספקת הגז הטבעי למפעלים הגדולים אכן תחל כמתוכנן, באפריל 2013, הרי שהדבר יסייע לאותם מפעלים שיהיו מכך (בשלב הראשון מספר מפעלים גדולים), להוזיל את הוצאות האנרגיה ולשפר את כושר התחרות שלהם.

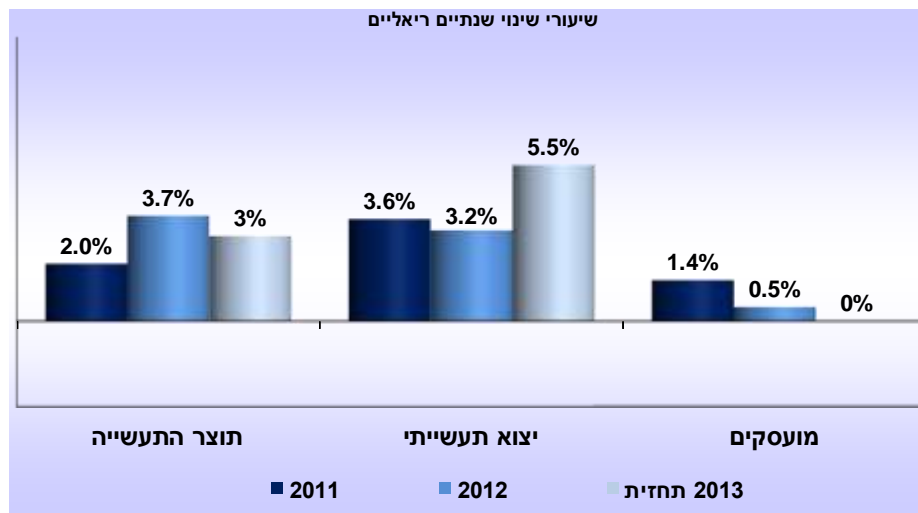
⁴ דצמבר 2013 לעומת דצמבר 2012.

תחזית לתעשייה בשנת 2013⁵

בפתחה של שנת 2013 ניצבת התעשייה בפני האתגר לחזור למסלול של צמיחה מוטת יצוא, אשר יהיה נחלתן של מרבית החברות ולא ישען על מספר חברות בודדות. להערכתנו, בשנה הקרובה תעמוד התעשייה באופן חלקי בלבד באתגר זה, זאת לנוכח האיומים הרבים העומדים בפניה.

■ **בשנת 2013 צפויה האטה בקצב צמיחת התעשייה:** גידול ריאלי ממוצע של כ- 3% צפוי בתפוקת התעשייה בשנת 2013, זאת לאחר גידול של 3.7% בשנת 2012.

תחזית צמיחת התעשייה – 2013

■ הצמיחה בשנה הקרובה תהיה, להערכתנו, צמיחה מוטת יצוא, אשר תהנה מהרוח הגבית של ההאצה בסחר העולמי⁶. כך, **צפוי היצוא התעשייתי לרשום ב- 2013 גידול מואץ, של כ- 5.5%**, לאחר גידול של 2.4% בשנת 2012. נזכיר, כי תחזית יצוא זו תושפע (בדומה לנתונים בפועל) גם מביצועי חברות ענק ומפרויקטים מתמשכים.

■ **קיפאון צפוי במצבת עובדי התעשייה בשנת 2013**, זאת לאחר גידול מתון, של 0.5%, בשנת 2012.

■ **על רקע ההאטה בקצב צמיחת התעשייה, צפויה האטה בקצב גידול פריון העבודה** (תוצר לשעת עבודה), אשר צפוי לעלות בכ- 2%, לאחר גידול של כ- 4.5% בשנת 2012.

■ להערכתנו, **השכר בתעשייה יעלה נומינלית במהלך שנת 2013²¹ בכ- 3.5%**.

■ **השקעות התעשייה במכונות וציוד מיבוא צפויות לרשום בשנת 2013 גידול ריאלי מתון, של עד 5%**.

■ **תחזית זו, אינה לוקחת בחשבון את התרומה החיובית של אספקת הגז הטבעי לתעשייה בשנת 2013**, אשר תביא להוזלת עלויות האנרגיה ולשיפור הרווחיות של אותן חברות גדולות, אשר ייהנו מאספקת הגז כבר השנה.

⁵ מומלץ להתעדכן במהלך השנה באשר לעדכון התחזיות במחלקת המחקר הכלכלי של התאחדות התעשיינים, אשר עוקבת באופן שוטף אחר המגמות והתחזיות להתפתחויות הכלכליות בעולם.
⁶ עלייה של 4.2% לאחר 2.9%, על פי תחזית ה-Economist, ינואר 2013.

לסיכום, נציין כי תחזית זו מציגה תרחיש בסיס, המבוסס בחלקו על תחזיות הגופים הבינלאומיים להתפתחויות בכלכלה העולמית. לאור אי-הוודאות הגבוהה, והעדכונים התכופים של תחזיות הגופים הבינלאומיים שאפיינו את השנה החולפת, מומלץ לתת את עיקר תשומת הלב לאיומים ולהזדמנויות בשנה הקרובה ולהיות בקשר עם צוות מחלקת המחקר הכלכלי לקבלת תחזיות, אומדנים והערכות עדכניות במהלך כל השנה .

נשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה:

דפנה אבירם-ניצן, מנהלת מחלקת המחקר הכלכלי dafnan@industry.org.il

ג'ולי שדה זלצר, ראש תחום ניתוחים כלכליים julies@industry.org.il

נועה פוקס, כלכלנית המחלקה noaf@industry.org.il

טלפון: 03-5198806